

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie**

Warszawa, dnia 10 listopada 2011 r.

**Pan
Stanisław Stefaniuk
Wójt Gminy
Huszele**

LWA-4101-17-02/2011
P/11/133

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie przeprowadziła kontrolę w Urzędzie Gminy Huszele, zwanym dalej *Urzędem* w zakresie gospodarki ściekowej na obszarach nieobjętych systemem kanalizacji zbiorczej w latach 2009 - 2011 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 13 października 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wójtowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działania Urzędu w zakresie gospodarki ściekowej na obszarach nieobjętych systemem kanalizacji zbiorczej, z uwagi na nie udokumentowanie sposobu zagospodarowania 99,9% wytworzonych na terenie gminy nieczystości ciekłych.

1. Na terenie gminy nie było możliwości podłączenia się do kanalizacji sanitarnej, również nieliczne były przydomowe oczyszczalnie ścieków (na 31 czerwca 2011 r. było ich pięć) wobec czego nieczystości ciekłe gromadzone były w zbiornikach bezodpływowych. Z wytworzonych na terenie gminy w latach 2009 - 2010 196,6 tys. m³ do przydomowej oczyszczalni ścieków oraz transportem asenizacyjnym odprowadzono zaledwie 280,5 m³.

2. NIK ocenia negatywnie brak działań Wójta w zakresie nadzoru nad realizacją przez właścicieli nieruchomości wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe obowiązku ich opróżniania. Uprawnienia Wójta w tym zakresie określa art. 5 ust. 6 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.²

Rady Gminy przyjęła *regulamin utrzymania czystości i porządku w gminie Huszele*³ oraz określiła górne stawki opłat za opróżnienie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych⁴ stosownie do art. 6 ust. 2 ww. ustawy.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008 ze zm.

Ewidencja zbiorników bezodpływowych była, w ocenie NIK, niekompletna. Wszystkich nieruchomości podłączonych do sieci wodociągowej było w gminie 728, a w ewidencji wykazano tylko 420 zbiorników bezodpływowych oraz 5 przydomowych oczyszczalni ścieków (według stanu na dzień 30 czerwca 2011 r.). Wobec 303 właścicieli nieruchomości, którzy pomimo obowiązku wynikającego z art. 5 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy nie wyposażyli nieruchomości w zbiornik bezodpływowy lub przydomową oczyszczalnię ścieków gmina nie podjęła żadnych działań.

Prowadzono również ewidencję zawartych umów na opróżnianie zbiorników bezodpływowych, zgodnie z którą w badanym okresie zawarto 49 takich umów. *Urząd* nie egzekwował obowiązku określonego w art. 5 ust. 1 pkt. 3b ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wobec 371 właścicieli nieruchomości, którzy nie posiadali umów. Nie realizowano również wobec nich zastępczego opróżniania zbiorników bezodpływowych, które przewidują przepisy art. 6 ust. 6 ww. ustawy.

W świetle przepisów art. 6 ust. 7 pkt 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w przypadku wykonania zastępczego opróżniania zbiorników bezodpływowych, Wójt powinien obciążyć właściciela nieruchomości kosztem tego wywozu stosując górne stawki opłat ustalone przez Radę Gminy. Zgodnie z art. 6 ust. 11 ww. ustawy opłaty te stanowią dochody budżetu gminy.

Analiza danych otrzymanych od przedsiębiorców⁵ oraz dotyczących zużycia wody w gminie wykazała, że ilość ścieków, które nie zostały wywiezione do stacji zlewnej w 2009 r. wyniosła 96,7 tys. m³, a w 2010 r. – 99,7 tys. m³. W oparciu o górną stawkę opłat oraz koszt wywozu ścieków po cenie rynkowej⁶ (koszt zorganizowania zastępczego wywozu) ustalono, że szacunkowy dochód gminy z tytułu pobieranych opłat mógł zamknąć się kwotą 966,3 tys. zł w 2009 r. oraz 829,5 tys. zł w 2010 r.

3. W okresie objętym kontrolą stwierdzono, że dwa podmioty posiadające zezwolenia na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych z terenu gminy wywiązywały się z obowiązku terminowego składania corocznych informacji o ilości zebranych nieczystości. Z obowiązku składania comiesięcznych wykazów zawartych i rozwiązanych umów wywiązywał się tylko jeden podmiot. W stosunku do drugiego przedsiębiorcy Wójt gminy nie podjął działań określonych w art. 9 ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Analiza sprawozdań składanych przez ww. podmioty wykazała, że informacje o ilości odebranych nieczystości ciekłych z terenu Gminy Huszlew były w przypadku jednego przedsiębiorcy była nierzetelna⁷. *Urząd* nie podejmował działań w celu weryfikacji tych danych, jak też nie dokonywał kontroli u przedsiębiorców mających zezwolenie na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i wywóz nieczystości płynnych, o której mowa w art. 8b ust. 1 ww. ustawy, w zakresie zgodności wykonywanej działalności z udzielonym zezwoleniem.

Ponadto ustalono, że w okresie objętym kontrolą jeden z podmiotów świadczący usługi na terenie gminy stosował stawki wyższe (w przedziale od 35,22 zł do 44,87 zł za 1 m³ wywiezionych nieczystości) aniżeli górne stawki opłat uchwalone przez Radę Gminy (35,00 zł/m³).

³ Uchwałą Nr XXXVII/170/06 z dnia 25 maja 2006 r.

⁴ Uchwałą Nr XVIII/79/2008 z dnia 11 marca 2008 r.

⁵ Według danych ze sprawozdań przedsiębiorców oraz informacji uzyskanych od nich w trybie art. 29 pkt 2 lit. f.

⁶ Do oszacowania kosztów wykonania zastępczego przyjęto najniższą stawkę za odbiór nieczystości na terenie gminy tj. w 2009 – 21,4 zł (brutto) oraz górną stawkę określoną w uchwale gminy tj. 37,45 zł/m³ (brutto).

4. NIK ocenia pozytywnie działania Wójta Gminy na rzecz budowy kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków w Huszlewie. Realizowana w latach 2010-2011 inwestycja budowy sieci kanalizacyjnej w pierwszym etapie umożliwi odbiór ścieków od 1815 mieszkańców gminy (tj.59,1%). Uruchomienie oczyszczalni ścieków i sieć kanalizacyjnej przewidziana jest do końca 2011 r.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Podjęcie skutecznych działań w celu wyegzekwowania od właścicieli nieruchomości wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe ich opróżniania.
2. Uzupełnienie i wykorzystywanie ewidencji zbiorników bezodpływowych, zgodnie z art. 3 ust. 3 pkt 1 *ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*.
3. Egzekwowanie od właścicieli nieruchomości obowiązku wyposażenia nieruchomości w zbiornik bezodpływowy.
4. Egzekwowanie od przedsiębiorców posiadających zezwolenie na zabieranie i transport nieczystości ciekłych przestrzegania warunków określonych w zezwoleniach.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Wójta, w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag oraz wykonania wniosków, bądź o podjętych działaniach na rzecz realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania uchwały właściwej Komisji NIK.

⁷ Z informacji przedsiębiorcy wynikało, że z terenu gminy wywiózł w 2009 r. – 990 m³ a w 2010 r. – 1200 m³, natomiast oczyszczalnia ścieków poinformowała że odebrała od niego w 2009 r. - 90 m³ a w 2010 r. – 15 m³.